

Radiotherapie

Stereotactische bestraling bij longkanker (radiotherapie)

U komt naar de afdeling Radiotherapie van het AMC omdat u bestraald gaat worden voor longkanker. Stereotactische radiotherapie is een moderne bestralingstechniek waarbij er heel precies, vanuit veel richtingen, wordt bestraald. In deze folder krijgt u meer informatie over deze bestraling bij longkanker.

Wat is het doel van bestralen?

De radiotherapie heeft als doel de tumor volledig weg te krijgen. Wij noemen dat een curatieve behandeling.

Welk gebied wordt bestraald?

Het gebied dat bestraald wordt noemen we het doelgebied. Uw arts stelt het doelgebied vast. Het doelgebied hangt af van de plaats van de tumor. Alleen het deel van de long waar de tumor zit wordt bestraald.

Wat zijn de voorbereidingen op de bestraling?

Uw eerste afspraak

Bij uw eerste afspraak meldt u zich bij de balie van de afdeling Radiotherapie. U heeft een gesprek met uw behandelend arts. Dit kan een radiotherapeut zijn of een radiotherapeut in opleiding. In het eerste gesprek legt uw arts uit waarom u radiotherapie krijgt. Ook hoort u welk gebied bestraald wordt en hoeveel bestralingen u krijgt. De arts bespreekt ook de bijwerkingen die kunnen ontstaan.

Een PET CT-scan en/of een CT-scan?

- PET CT-scan

Vaak wordt een PET CT-scan gemaakt om het tumorgebied te kunnen bepalen. Bij een PET CT-scan krijgt u radioactief suiker via een bloedvat in de arm toegediend. Hiermee worden plaatselijke veranderingen in de stofwisseling zichtbaar. Diverse ziekteprocessen in het lichaam zijn nu af te beelden.

PET CT-scanner

Uw behandelend arts bespreekt met u of er een PET CT-scan in bestralingshouding zal worden gemaakt. De bestralingshouding is de houding die u moet aannemen als u de bestraling krijgt. U ligt dan op uw rug met de armen omhoog in armsteunen. De radiotherapeutisch laborant zal een aantal markeringen (tatoeages) op uw lichaam aanbrengen. Deze markeringen worden later bij het bestralen gebruikt om u in de juiste houding te leggen.

Dit onderzoek wordt niet herhaald als u in de 6 weken ervoor al een PET CT-scan heeft gehad.

- CT-scan

U heeft ook een afspraak voor een CT-scan. Met behulp van deze CT-scan wordt het bestralingsplan gemaakt.

Deze CT-scan wordt gemaakt op de afdeling Radiotherapie. Deze afspraak duurt ongeveer een uur.

CT-scanner

Wat houdt de bestraling in?

U wordt bestraald met behulp van een lineaire versneller. Dit apparaat richt een energierijke bundel straling op het gebied dat bestraald moet worden.

Stereotactische radiotherapie is een moderne bestralings-techniek waarbij er heel precies, vanuit veel richtingen, wordt bestraald. Door de grote nauwkeurigheid kan er veel straling in de tumor komen en weinig straling in het gezonde weefsel eromheen.

De behandeling bestaat in totaal uit 3, 5 of 8 bestralingen, 2 of 3x per week. De bestralingen vinden plaats op werkdagen.

Uw arts vertelt u hoeveel bestralingen u krijgt.

Voordat de echte bestralingen beginnen heeft u soms een afspraak voor een proefbestraling. De hele behandeling wordt dan nagebootst en gecontroleerd. Alleen wordt u niet bestraald.

Tijdens de bestraling ligt u op de behandelafel op dezelfde manier als tijdens de (PET)CT-scan. De radiotherapeutisch laboranten leggen u in de juiste bestralingshouding. Zij gebruiken daarvoor de tatoeages. Het is voor deze behandeling héél belangrijk dat u tijdens de bestraling niet meer beweegt.

Vóór en tijdens elke bestraling worden er meerdere scans gemaakt op het bestralingstoestel. Hiermee wordt gecontroleerd of uw houding goed is. Als het nodig is wordt uw houding aangepast voordat de bestraling begint. Het bestralingsapparaat zal tijdens de bestraling om u heen draaien.

Van de bestraling zelf voelt u niets. U hoort alleen een zoemend geluid.

Lineaire versnellers

Tijdens uw behandeling heeft u eenmaal per week een controle-afspraak met uw behandelend arts.

Soms is het nodig dat u de adem moet vasthouden tijdens de bestraling. Breathhold noemen we dat. Als dat voor u geldt krijgt u daarvoor extra uitleg van een medewerker van de Voorlichting-radiotherapie en u krijgt een folder met uitleg hierover.

Welke bijwerkingen zijn er?

Hoeveel last u krijgt van bijwerkingen, verschilt per persoon. Het is ook afhankelijk van de plaats die bestraald wordt en de dosis van de bestraling.

Bijwerkingen die snel kunnen optreden:

Vermoeidheid

Vermoeidheid komt voor tijdens en na de behandeling. Het bestralen zelf kost energie, maar ook het heen en weer reizen naar het ziekenhuis. Ook de diagnose met bijbehorende spanningen levert vermoeidheid op.

Hoestklachten

Door de bestraling kunt u hoestklachten krijgen. Vaak is dit een droge hoest. Als het nodig is, kan uw behandelend arts medicijnen voorschrijven tegen het hoesten.

Huidirritatie

Door de bestraling kan de huid op de rug geïrriteerd raken. U kunt ook jeuk en een branderig gevoel krijgen. U kunt dagelijks bij de doktersassistente terecht voor advies bij de verzorging van de huid. Enkele weken na de laatste bestraling herstelt de huid zich weer.

Bijwerkingen die later kunnen optreden:

De bestraling kan bijwerkingen geven die langer aanhouden of maanden tot jaren later pas optreden.

Kortademigheid en/of hoesten

Er is een kans dat er een ontsteking in de long ontstaat door de bestraling nadat u de behandeling al heeft afgerond. Hierdoor kunt u klachten krijgen zoals een prikkelhoest. Dit is hoesten zonder dat u slijm opgeeft. Soms kunt u hierbij ook kortademig zijn. Dit treedt vaak 6-12 weken na de bestralingsbehandeling op. Maar ook na deze termijn kunnen deze klachten nog optreden. Neemt u in dat geval contact op met uw arts van de afdeling Radiotherapie of uw longarts.

Wat gebeurt er na de radiotherapie?

Controleafspraken

Afhankelijk van uw bijwerkingen zal de eerste controle op de afdeling Radiotherapie plaatsvinden. Dit is enkele weken na de laatste bestraling.

Ongeveer 3 maanden na de bestraling zal er een controlescan gemaakt worden. Hiermee kan het effect van de behandeling bepaald worden.

Na de behandeling blijft u regelmatig onder controle bij uw radiotherapeut en/of uw longarts.

Heeft u nog vragen?

Vragen over uw behandeling kunt u altijd stellen aan uw behandelend arts.

U kunt ook de Voorlichting bellen van de afdeling Radiotherapie. Zij zijn telefonisch bereikbaar op nummer: 020-7328939. Als er niet wordt opgenomen, kunt u een boodschap inspreken op de voicemail. Zij bellen u dan zo snel mogelijk terug.

U kunt ook een email sturen naar:

voorlichting-radiotherapie@amc.nl

Wilt u meer informatie?

Meer informatie vindt u op de volgende websites:

- www.kanker.nl/bibliotheek/longkanker/wat-is/2226-longkanker
- www.longkankernederland.nl/

Bereikbaarheid afdeling Radiotherapie

- AMC: 020 - 566 3433
Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur
- Locatie Almere: 036 - 868 9102
Maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur